

MAMMUT

ÚLPURNAR
HOPO Tórshavn tlf. 14707
HOPO Klaksvík tlf. 56544

FØROYSK
FRAMLEIÐSLA

Pf. Sjóklæðnavirkið
Klaksvík

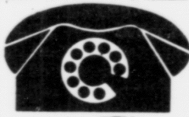
Føroya Bjór

Tórshavn tlf. 13434
Leirvík tlf. 43038
Klaksvík tlf. 55454
Tveyri tlf. 71025

SÍÐAN 1888

**HALDID...
KEYPID...
LESID...**

Tit ringja
sosialurin,
tlf. 11820
— vit skriva

Lønarójavnin hjá fólki í út- búgving heilar 9000 kr.

sjónarmið

Ídag

Jóhann Mortensen,
journalistur

Seinastu 15–20 árin er tað blivið alt meira vanligt, at eitt vaksandi tal av føroyskum ungdomi hevur fingið sær eina útbúgving — verkliga sum bókliga.

Tað er ikki neyðugt at fara longur enn 30–40 ár aftur í tíðina, tá møguleikin verri enn stóð øllum í boðið. Og hjá mongum var tað óivað eitt stórt knoss at savna pening til lærna, um tann, sum hevði sett sær fyri at fáa eina slíka, yvirhøvur fekk ein tjans — við trolara, á sildaveiði, ella uppaftur fyrr á snærisveiðu við slupp ella øðrum fari.

Men við samfelagsliga framburðinum, eftir at verulig gongd var komin á at byggja londini upp aftur eftir seinna heimsbardaga, góvust fleiri møguleikar.

Ein av liðunum í vælferðarsamfelagunum íð javnaðarflokkar hava lagt politiskar lunnar undir og skorðað á at byggja upp, hevur verið at skapað øllum javnbjóðis kor at fáa ta útbúgving, hugur teirra ungu stendur til. Hetta fyri at skapa eina betri tilveru og størri livsvirði hjá tí einstaka og tí at samfelagið í støðugari útbygging kravdi og krevur alt fleiri og fleiri fólk við góðari útbúgving. Við øktum stuðuls- og lánsmøguleikum var komið langt á veg, hóast fleiri afturstig eisini eru gjord seinastu árin.

Til fyri fáum árum síðani skortaðu tilboðini ikki hjá teimum ungu. Útboðið á læruplássum var

stórt og møguleikarnir fyri lærdum lestri vóru nógvir og góðir. Men nú er vent í holuni. Á um ár er blivið truplari hjá nógvum ungum at fáa ta útbúgving, hugurin er til, um tað í heila tikið er eydnast at fáa eitt lærupláss.

Haraftrat er eitt vanbýti við at koma í, við tað at bert tey bestu fáa lærupláss ella sleppa inn á hægri skúlar.

Tal av útbúgvingarmøguleikum hevur ikki staðið mót við talið av ungum, ið eru farin úr skúlanum.

Hóast ávis nýskapen er farin fram, t.d. innan handels- og skrivstovufakið nú í ár, so má ásanast, at alt ov lítið er hent á hesum øki.

Í fleiri ár hava skúlafólk, politikkarar og onnur tosað um útbúgvingarmøguleikar hjá teimum 16–20 ára gomlu, men enn røktist ikki fyri nøkrum ítøkiligum.

Tað eru eisini fleiri ár síðan, at vinnuskúlar vórðu bornir uppá mál. Og fyri stuttum var landsstýrismaðurin í útbúgvingarmálum og samráddist í Danmark um slíkar.

Men einki er komið fram um, hvat innihaldið skal vera í hesum vinnuskúlanum. Tí hevði tað verið hóskeft um eitt orðaskifti kundi fingist í lag um henda átroðkandi spurningin. Somuleiðis skuldi spurningurin um ver-

Ein handverkslærlingur fær um 2500 kr. í løn fyrsta árið, meðan t.d. ein bankalærlingur fær stívliga 6000 kr. Tað fær ein sjúkrasystranæmingur eisini. Men ein sum lærir til lögglummann fær yvir 11.000 kr., meðan hann gongur á politiskúla. Uppaftur onnur eru noyð at taka 1500–2500 kr. í láni um mánaðin, meðan tey lesa!

andi handverkslærlingur við meistaralærni mótvegis eini vinnuligari grundútbúgving verið meira umrøddur av teimum áhugaðu portunum. Innan handels- og skrivstovufakið eru fyrstu stigini tikið á hesa leið við H.F.S.-útbúgvingini.

Er ætlanin tann sama við vinnuskúlanum?

Fyrst í sjónarmiðunum varð vist á, at politikkurin hevur miðjað í móti at skapa ein javna útbúgvingarmøguleikum og at tað er eydnast rættuliga væl. Somuleiðis er vist á, at nakað haltar, men tann størsti ójavnin ídag finst kortini í tí fíggjarliga. Meðan ein partur fær løn — og summi góða — so eru summi noyð at taka stór lán mánað eftir mánað.

Taka vit ein handverkslærling, so forvinnur hann/hon einar 2500 kr. um mánaðin fyrsta lærarárið og 5.400 kr. seinasta árið.

Ein skrivstovunæmingur fær nógv meira. Um hann/hon tekur tryára lærutiðina er lønin fyrsta árið knappar 6.000 kr. um mánaðin og 6.611 kr. seinasta árið. Haraftrat er skúlin og sjúkrakassin friur og lærlingarnir fáa fulla prístalsviðbót, men handverkslærlingarnir fáa hálva.

Ein lærlingur í einum av peningastovnunum fær stívliga 6000 kr. fyrsta árið og veksur lønin nakað tey næstu árin.

Ein sjúkrasystranæmingur fær

útvið 6.200 kr., tá hon er liðug við forskúlan. Tað síðsta árið fær hann 6.715 kr. Og ein, ið lærir til lögglummann fær millum 11 og 12.000 kr. um mánaðin, meðan teir eru á skúlanum.

So her er stórir munur á.

Men taka vit hinvegin ein ungan, ið fer á skúla ella at lesa, so má hesin, um hann einki frammiðjáraðir hevur, taka einar 15–25.000 kr. árliga í láni. Við øðrum orðum er hesin noyddur at taka stóran part av tí, sum ein annar forvinnur um mánaðin, í láni, og soleiðis savna sær eina stóra skuld, ið ofta kemur upp á 50–100.000 kr. Hon er forrentað til vanliga bankarentu, soleiðis at rentu- og avdráttarbyrðan hjá hesum føroyinginum verður stór í fleiri ár eftir lokna útbúgving.

Nú vil onkur siga, at hesi forvinna meira, tá tey eru liðug. Tað er uttan iva rætt í summum førum.

Men ein handverkari ella t.d. eitt bankafólk forvinna hvørki nógv meira ella nógv minni enn ein við eini millumlangari útbúgving. T. d. lærari.

Stig mugu tí takast at koma ungu føroyingunum úr hesum ójavninum. Hesin spurningurin eigur ikki at gloymast í orðaskiftinum um útbúgvingarmøguleikar teirra ungu.

Ein lýsing sæst best í

sosialinum